

Standpunt Registratielast

Registraties die patiëntenzorg ten goede komen en verpleegkundigen en verzorgenden ondersteunen in hun werk om de kwaliteit van zorg te verbeteren, zijn zinvol. Met overige registraties moet kritisch worden omgegaan.

Wat registreren verpleegkundigen en verzorgenden allemaal?

Verpleegkundigen en verzorgenden voeren registraties uit met verschillende doelen:

1. Registraties noodzakelijk voor goede zorgverlening in het primaire proces aan de cliënt (*het zorgplan: welke zorgbehoeftes spelen er? Welke interventies zijn gewenst?*)
2. Registraties ten behoeve van de kwaliteit van de zorg op teamniveau (*incidentmeldingen, hoeveel cliënten zijn bij ons ondervoed? Waar ligt dat aan? Welke acties zetten we in?*)
3. Registraties ten behoeve van de kwaliteit op organisatieniveau.
4. Registraties ten behoeve van verantwoording (*welke zorg hebben we geleverd-declareren*).
5. Registraties ten behoeve van de inspectie.
6. Registraties die deskundigheid aantonen (*kwaliteitsregister V&V Verpleegkundig Specialistenregister*).
7. Registraties ten behoeve van wetenschappelijke onderzoeken.

Waaruit bestaat de last?

Verpleegkundigen en verzorgenden noemen drie redenen waardoor zij registraties als last ervaren: zij krijgen geen terugkoppeling van de geregistreerde gegevens, nut blijft onduidelijk; zij moeten veel (dubbel) registreren omdat ict-systemen ontbreken of onvoldoende ondersteunend werken; zij moeten standaard zaken registreren, (bijvoorbeeld pijnscores afgenomen bij cliënten die geen indicatie hebben om pijn te hebben), zij ervaren dit als een motie van wantrouwen in hun deskundigheid.

Niet alle registraties zijn zinloos

Werken met een zorgplan is de basis van goede patiëntenzorg. Het is een waarborg voor continuïteit, voor aansluiten bij de zorgbehoeftes van de cliënt en voor het methodisch proces waarbij observaties bijdragen aan de keuze van interventies en geleverde zorg geëvalueerd en bijgesteld wordt. Registraties in het zorgplan zijn dus noodzakelijk voor goede zorgverlening in het primaire proces aan de cliënt. Daarnaast helpen registraties bij het inzetten van verbeteracties op teamniveau. Cijfers over het aantal cliënten met een hoge pijnscore, met decubitus of het aantal cliënten dat apathisch is, geven informatie over waar verbeteringen wenselijk zijn. Er zijn verschillende instrumenten ontwikkeld die verpleegkundigen en verzorgenden helpen met het door hen gekozen onderwerp aan de slag te gaan.

Voor welke registraties zijn verpleegkundigen en verzorgenden verantwoordelijk?

- De Richtlijn Verpleegkundige en verzorgende verslaglegging geeft weer wat verpleegkundigen en verzorgenden in het zorgplan dienen te registreren. Met adequate registraties leggen zij verantwoording af voor hun handelen. In de Richtlijn staat ook beschreven welke registraties op grond van landelijke regels en afspraken onder de verantwoordelijkheid van de verpleegkundige en verzorgende vallen.
- De Beroepscode van Verpleegkundigen en verzorgenden geeft aan dat het nemen van initiatieven ter bevordering van de ontwikkeling van het beroep en de kwaliteit van de zorg horen bij de beroepsuitoefening.

- Met behulp van het Kwaliteitsregister V&V en het Verpleegkundige Specialisten Register (VSR) tonen verpleegkundigen en verzorgenden aan dat zij hun deskundigheid op peil houden, daarmee voldoen zij aan de normen van de overheid (VSR) en de eigen beroepsgroep.

Botsende verantwoordelijkheden: registreren gaat ten koste van patiëntenzorg

Naast bovenstaande drie soorten registraties worden verpleegkundigen en verzorgenden verantwoordelijk gemaakt voor tal van andere registraties.

Leidinggevenden en bestuurders vragen dit van hen (omdat zij op hun beurt zich moeten verantwoorden).

Hier botsen verantwoordelijkheden, namelijk de beroepsmatige verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de zorgvrager de goede zorg krijgt en de functionele verantwoordelijkheid om opgedragen taken uit te voeren. De vele extra registraties gaan ten koste van de patiëntenzorg.

V&VN roept verpleegkundigen en verzorgenden op om hun verantwoordelijkheid te nemen. Zowel wat betreft het goed uitvoeren van voor de beroepsuitoefening noodzakelijke registraties als in het stellen van kritische vragen over overige registraties.

Wat kunnen verpleegkundigen en verzorgenden doen?

- Ken de Richtlijn Verpleegkundige en Verzorgende verslaglegging, die beschrijft waar jij verantwoordelijk voor bent.
- Handel naar de Richtlijn verpleegkundige en Verzorgende verslaglegging. Dan voldoe je aan de professionele norm ten aanzien van verslaglegging en dus registratie.
- Breng eigen onderwerpen in voor kwaliteitsverbetering in je team. Geef registraties die daarbij helpen, voorrang.
- Stel aan je leidinggevende kritische vragen bij elke registratie die je moet uitvoeren:
 - Welk doel dient deze registratie? Hoeveel tijd kost het en wat levert het op? Komen de uitkomsten van de registratie ten goede aan de individuele patiënt/ cliënt? Zo ja, wanneer kunnen we het resultaat van deze registratieronde verwachten en kunnen we tijd vrij maken om met de resultaten een kwaliteitsproject te starten?
 - Wees ook helder over haalbaarheid van kwaliteitsverbetering. Je kunt geen drie onderwerpen tegelijk aanpakken, registreren met als doel kwaliteitsverbetering op meer dan twee onderwerpen is zinloos.
 - Wie kan de registratie uitvoeren? Komt het de werkzaamheden van de verpleegkundige of verzorgende ten goede of staat het in de weg? Kan een administratieve kracht worden ingezet?
 - Kan het registratieproces uitvoerbaar worden ingericht? (Bedlegerige patiënten wekelijks wegen geeft een onevenredig grote werkbelasting in verhouding tot de opbrengst op patiëntniveau.)
- Wees betrokken bij het bepalen van onderwerpen voor kwaliteitsverbetering. Neem bijvoorbeeld zitting in de Verpleegkundige en Verzorgende Adviesraad. Daar kun je invloed uitoefenen op de keuze van de onderwerpen en op de inrichting van het registratieproces.
- Wees kritisch op alle andere registraties die van je gevraagd worden!

Wat doet V&VN aan registratielast?

Verpleegkundigen en verzorgenden geven aan dat de patiëntenzorg lijdt onder de grote hoeveelheid registraties. V&VN neemt dit signaal serieus en werkt op verschillende manieren en verschillende plekken aan het terugdringen van deze last:

Om verpleegkundigen en verzorgenden te ondersteunen bij het aan de slag gaan met dit lastige thema stelden wij dit Standpunt op.

- Wij motiveren verpleegkundigen en verzorgenden waar we maar kunnen om:
 1. Kritisch te zijn op elke (nieuwe) registratie die op hen af komt. Hierbij behulpzaam is de [Toolkit Minder papier Meer tijd voor de zorg](#) van Vilans en de [Argumentenkaart van \(Ont\)Regeldezorg](#).
 2. Actief resultaten van registraties op te vragen zodat deze ook betekenis krijgen voor het eigen werk en een rol kunnen hebben in het verbeteren van de kwaliteit. Om handen en voeten te geven aan dit tweede punt, ontwikkelden we [de methodiek Weetwatjemeet](#).

Bovenstaande instrumenten zijn vooral bedoeld ter ondersteuning van de individuele verpleegkundige/ verzorgende of van de zorgteams. De successen die zij hiermee halen brengen we onder de aandacht van onze leden, om zo de bredere beweging naar betekenisvol registreren te doen groeien.

- Landelijk werken we voortvarend aan de grotere beweging van eenheid van taal en het standaardiseren van gegevens. Daartoe ontwikkelden we [Nationale Kernset](#) en met het implementeren van de e-Overdracht en informatiestandaarden in ECD's/ EPD's draaien we nu proeftuinen in verschillende ziekenhuizen, verpleeghuizen en thuiszorginstellingen. V&VN is er namelijk van overtuigd dat met zowel eenheid van taal, het standaardiseren van gegevens én ondersteunende ict het registratieproces veel meer lean kan worden ingericht (en dus de last sterk verminderd) en dat daarmee de registratie *uitkomsten* eindelijk betekenis krijgen voor de verpleegkundigen/ verzorgenden.
- V&VN ziet voor VWS een rol weggelegd in het verstevigen van de regie op de softwareleveranciers. De druk op hen vanuit VWS om met eenduidige taal inclusief de gestandaardiseerde informatiebouwstenen te werken mag omhoog. Dit geldt niet alleen voor toepassen in ECD's/ EPD's maar ook voor gezondheidsapp's. Veilige zorg en optimale communicatie tussen zorgverleners en patiënten en zorgverleners zijn hiervoor belangrijke argumenten. Hier lobbyen we voor.
- Op landelijk niveau ontbreekt momenteel een eenduidige visie over welke informatie we nodig hebben en dus wat er geregistreerd moet worden. V&VN is bijvoorbeeld betrokken bij het bepalen van deze informatiebehoefte aan tafel bij de IGZ voor de ziekenhuisindicatoren en brengt hier het verpleegkundig en verzorgend perspectief in, zodat registraties ten goede komen aan de kwaliteit van hun handelen en dus aan de cliënt.
- Ook denken we mee met het Zorginstituut en andere partijen over een beperkte set Transparantie indicatoren die daadwerkelijk iets zeggen over kwaliteit van zorg

- V&VN actualiseert de Richtlijn Verpleegkundige en Verzorgende verslaglegging. Hierin wordt verhelderd wat wel en niet vanuit het professionele perspectief moet worden geregistreerd.
- V&VN werkt samen met Verenso aan [indicatoren voor basisveiligheid](#) die niet bedoeld zijn om verantwoording af te leggen aan externe partijen, maar die bedoeld zijn om in teams van te leren.
- V&VN werkt met Vilans mee aan de factsheet over [verplichte registraties in de wijkverpleging](#). Een zelfde factsheet werd al ontwikkeld [voor de langdurige zorg](#).
- V&VN participeert in verschillende werkgroepen met andere landelijke partijen die bezig zijn met het afschaffen van registraties. Belangrijk succes is [het advies om te stoppen met standaard risicosignalering in de wijkverpleging. En daarnaast het niet meer standaard halfjaarlijks evalueren](#).